

Štev. 19.

Leto 8.

Izhaja dvakrat na mesec.

Naročnina četrtletno 12 dinarjev

Uredništvo in upravnništvo:

Ljubljana, Miklošičeva c. (palača Del. zbor-
nice) kamor naj se tudi pošiljajo rokopisi.

Naš izredni kongres.

Izvanredni dogodki izazivajo uvjek i izvanredne postopke. Kad u normalan život jedne sindikalne organizacije udju zapreke, koje ne može savladati vodstvo i uprava, red je da se na savjetovanje pozove cjelokupno članstvo, koje je jedino zvano i mjerodavno za donošenje konačnog rješenja.

Život naše sindikalne organizacije, t. j. našeg Ujedinjenog saveza željezničara Jugoslavije, teško je potresen. On je tu! Sačinjavaju ga hiljade najinteligentnijih i najodvažnijih željezničara, ali bitisanje mu se ipak osporava. I ako je on tu, djeluje i posjeduje snagu, koju svatko vidi, ipak se kaže: ne odobravamo njegovo postupanje! Ne odobravaju i ne odobravaju. Zašto? Ne znaju ni sami. Kad ih pitamo, ostaju nam dužni odgovora. Kao da im je cilj, da život saveza čim više potresu i time dovedu do nestajanja.

U takvoj situaciji red je, da se na savjetovanje pozove članstvo, koje će ispitati osnovanost ovakvog postupka i odrediti smjernice za daljni opstanak. To članstvo sastati će se u nedelju dne

3. decembra o. g. i donijeti odgovarajuće odluke.

Kakve će biti odluke izvanrednog kongresa? Osigurati dalnje postojanje saveza jedna je od prvih i najvažnijih. Savez je odviše uplvisao na naš javni i željezničarski život, preduboko zabrazdio u sva stručna, ekonomska i socijalna željezničarska pitanja, previše se saživio sa željezničarima, a da bi ga smjelo nestati. To bi u općem a pogotovo u željezničarskom životu stvorilo preogromnu prazninu, koju nema tko i za dugo vremena nebi imao tko popuniti. Uslijed našeg nepostojanja trpjela bi općenitost, trpjela bi željeznica, a ponajviše pak sami željezničari, koji je socijalni i ekonomski položaj usko vezan sa našim postojanjem i našim stremljenjem. Naše nestajanje značilo bi za njih moralnu i materijalnu pustoš. Radi toga je bezuvjetno nužno, da — radi općih i željezničarskih interesa — postojimo i dalje i živimo punim životom sindikalne organizacije.

U tome duhu mi izvanredni Kongres srdačno pozdravljamo i želimo mu plodonosan rad i pun uspjeh!

Pred tridesetimi leti.

V sosednji Avstriji namerava Dollfuss razpustiti željezničarsko organizaciju.

Dne 12. maja 1902, pred 31. leti, je s. dr. Ellenbogen imel v avstrijskem parlamentu velik govor o položaju željezničarjev. Govor, ki ga je imel pred 31. leti velja danes v veliki meri za avstrijske željezničarje, ki se nahajajo pred odločilnimi dogodki, velja pa enako tudi za nas, ki smo tedaj tudi pripadali močoni željezničarski organizaciji, ki so jo ustvarili zavedni sodrugi, da se bore proti izkoriščanju in suženjstvu ter za človeško dostojanstvo.

Današnja generacija naj spozna, zakaj so željezničarji pred desetletji ustvarili organizacijo in se je z vsemi močmi oklenili. Aktivni željezničarji od danes pa naj tudi spoznajo kaj je organizacija željezničarjem izvojevala in kako bi se jim godilo, če ne bi imeli močne razredne željezničarske organizacije. Prepričali pa se tudi bodo, da smo šli pri nas rakovo pot glede pravic zlasti vsled dejstva, da je tisoče in tisoče željezničarjev stalo v odločilnih trenutkih ob strani in da je bila le mala peščica zavednih, ki so vztrajali v razredni organizaciji in v borbi za ohranitev onih pravic, ki so jih izvojevali željezničarji s svojo močjo v preteklih časih.

V tem smislu naj razumejo željezničarji izvleček iz govora s. Ellenboga o revščini in brezpravnosti ter borbi za pravice avstrijskih željezničarjev:

Delovni čas. Izdan je bil nov odlok o delovnem času. Za vlakospremno osobje v Innsbrucku je pred tem odlokom obstajal turnus 40% službe, 40% počitka doma in 20% počitka izven doma. Delovni čas je toraj znašal 9 ur 36 minut dnevno. Sedaj pa dobi po novem odloku, ko bi moral biti delovni čas skrajšan, pa je delovni čas dnevno za isto osobje povečan za 1 uro in 24 minut, ukinjen prosti dan in je uprava tako prihranila samo v tem kraju 15 vlakospremnikov.

V Trstu — Sv. Andrej obstoja sledeči turnus tovornega vlaka: Prvi dan 18 ur službe — po odloku bi smelo biti le 11 — drugi dan 12 in pol ur, tretji dan 15, četrty dan 16 ur. Peti dan je določen kot prosti dan, v resnici pa je ta dan šola in osobje ima rezervno ter režijske vlake. Vlakospremno osobje v Trbižu v času od 15. junija do 15. septembra ni imelo nobenega prostega dne, čeprav po uredbi pritiče.

V Krakovem imajo skupine tovornih vlakov poleti redno 16, pozimi 18 ur službe, prtljajniki pri osebnih vlakih celo 20 ur službe in če se upošteva, da v Galiciji o rednosti prometa ni govora, marveč so velike zamude običajne, ni čudno, da ima skupina doma komaj po 2 do 4 ure za odpočitek. Tako bi lahko našteval še naprej, vendar zadostuje izjava, ki jo je dal direktor Tuček v Plznu deputaciji željezničarjev: »Vaš turnus je vendar zelo dober. Nekaj profesor na Dunaju je nedavno dokazal,

da je turnus v katerem morate sedem noči zaporedoma delati službo, zelo zdravju koristen.«

Ali strojno osobje: Po pravilniku bi smel znašati delovni čas 9 ur, znaša pa na pr. v Grazu prvi dan 14, drugi dan 12, tretji dan 7, četrty dan 15 in pol, peti dan 8 ur in na to šele en prost dan. Pri vlaku 878 znaša delovni čas celo 21 ur. Zamislite se gospodje, da sedite v vlaku, katerega vlakovodja je že 21 ur neprenehoma v službi!

Delovni čas delavskega osobja posebno na postajah, je naravnost nemogoč, saj mora postajni delavec vršiti službo v posameznih postajah od sedme ure zjutraj do pol šeste ure zvečer naslednji dan, torej neprekinjeno 35 ur, nato je prost dotično noč in drugi dan ima zopet službo 11 ur.

Prejemki osobja. Državne željeznice, bi mislil sleherni, ki ve, kaj vse zahtevajo od osobja in kakšen delovni čas je vpeljan, gotovo zelo dobro plačajo svoje osobje in sicer daleko nad plačami, ki so v veljavi v privatni industriji. Sleherni željezničar vam bo povedal, da to ni res in nič čudnega ni, da je izdal direktor v Linzu celo zaupno okrožnico, po kateri se ne sme nobenemu delavcu priznati višje plače, kot je v navadi za dotično vrsto delavcev v dotičnem kraju.

Štednja pri željeznici. Stalež osobja ni nikjer zadosten in če en uslužbenec zbolí, se mora voziti substitut večkrat po cele ure daleč. Načelnik neke delavnice se je z ozirrom na štednjo pri osobju in na predpisano še večjo štednjo pri materijalu izrazil, če se bo še tako naprej štedilo, ne bomo imeli čez dve leti nobene za službo sposobne lokomotive več. Kako se štedi pri raznem materijalu, bi vam lahko povedali progovni čuvaji in kretniki, ki ne dobe zadosti olja za prižiganje signalov in niti ne vžigalic. Zato je s tem ogrožena varnost prometa.

Disciplina v službi. Direkcije vedno povdarjajo potrebo najstrožje discipline. Kdor pozna nas, ve, da se mi zavzemamo v prvi vrsti za red in za najtočnejše izpolnjevanje službenih dolžnosti pri željezniški službi, kjer se gre vedno za življenje tisočev ljudi in za neprecenljivo narodno imetje. Koliko bolje in točnejše se razvija promet in koliko več dobička donša državi, kjer se smatrajo vsi uslužbeni med seboj za tovariše, kjer nižji uslužbenec vidi v svojem predpostavljemem zaščitniku. Najlepši zgled za to nam je sosednja Švica.

Kot dokaz takega mučenja navajam za zgled čuvaja Havlika iz Prage. Imel je bolno ženo, ki se je pri padcu z lestve težko poškodovala in ni mogla vršiti službe. Bil je premeščen. Uprava mu je odpovedala stanovanje. Vse prošnje za odgoditev izselitve so bile zamane in mu je uprava postavila vse pohištvo ter bolno ženo na željezniški nasip v najhujšem dežju. Prosil je za dodelitev k drugi službi, ker je bila žena stalno bolna, prošnja ni bila ugodno rešena in mož je moral neprekinjeno zase in za ženo vršiti čuvajsko službo in sicer večkrat z otrokom na roki. Ko se je, popolnoma zgaran, hotel javiti bolnega, ga je njegov načelnik, ko je dejal, da ne more več stati na nogah, zavrnil, da naj si kupi obliž za kurja očesa in kilni pas. In ta uslužbenec zasluži 20 goldinarjev mesečno.

Več interpelacij sem že vložil na željezniškega ministra radi preganjanja osobja in danes navajam samo par primerov. Postajnačelnik v Przeworsku je tako pretepel vozovnega

preglednika, da so ga morali odnesti v bolnico. Postajnačelnik v Krehovicah je pretepel delavca Panko, da je padel v nezavest. In takih slučajev je vse polno v Galiciji, Aziji najbližjem delu naše države, če izvzamemo Bukovino. In zakaj se dela vse to? Hoče se prepričati željezničarsko organizacijo, izbiti iz ljudi pripadnost do socialistične stranke. Pa ne samo s terorjem, marveč tudi z drugimi sredstvi dela uprava, da bi uničila željezničarsko organizacijo. Tako snuje potom viših uradnikov posebna društva in zabavne krožke kot na pr. željezničarsko društvo v Galiciji. Smolo pa ima uprava vsled tega, ker se v ta društva zatekajo v prvi vrsti denuncijantje, pijanci, tatovi in vsi oni, ki v službi nimajo čistih rok in mirne vesti.

Vse to pa željezniški upravi še ne da garancije za res pravo disciplino, kot jo ona hoče in za to se poslužuje celega kadra prav zapeljivih oseb. Tako je bil na pr. g. Rombeck v Stanislavu od g. inspektorja Guttmanna direktno angažiran za denunciranje. Tri mesece je bil službe oproščen, ves čas je prejemal prejemke samo za to, da je nadzoroval osobje. Smolo pa je imela uprava v tem, da je bil ta gospod notoričen pijanec in je v pijanosti, mesto da bi dal poročila o obnašanju ljudi, svojega predstojnika do krvi pretepel. Karakteristično za režim na željeznici je dejstvo, da za to ni bil niti najmanj kaznovan marveč samo premeščen v skladiščno službo in se je večkrat pohvalil, da se njemu ne more nič zgoditi, ker ima od gospode v rokah. V pretekli spomladi je bilo 20 oseb enako poslanih na dopust samo zato, da bi lažje nadzorovali ostale željezničarje. Vendar tudi pri teh ovdutih ima željezniška uprava malo sreče, ker pretežna večina ne zna v teh organizacijah ločiti med svojim in tujim, ker se zaveda, da vrši zaupno nalogo za upravo in da jim je zato vse dovoljeno. Uprava se poslužuje za informacijsko službo tudi policije, čeprav je g. željezniški minister to zanimal in ni še dolgo, ko je na željezničarskem shodu na Dunaju stal pri vratih detektiv, ki je legitimiral vse uniformirane željezničarje in so imeli nato vsi zaslišanje. Ko se ga je vprašalo, kdo ga je naročil, je odgovoril, da je poslan od željezniške direkcije.

Gotovo je smešno, če kdo nam očita, da hočemo rušiti red in disciplino, še smešnejše in kaznjivo pa je, če se kaj takega očita organizaciji, ki se bori za zboljšanje položaja uslužbencev in s tem v zvezi za spopolnitev prometnih naprav. Vse obsodbe je vredno počenje željezniške uprave, ki hoče organizacijo uslužbencev, ki si je stavila cilj, ki gre daleko preko dnevnih vprašanj, najbolj vzvišen cilj, ki se zamore postaviti v zgodovini človeštva: povzdigo tlačnih in izkoriščanih ljudskih slojev na višji družabni nivo, preganjati, onemogočiti in celo prepovedati.

Vam ekscelencja — mogoče izdam s tem tajnost — povem, da se bodele vedeli ravnati, če morda že obstoji v Ministrstvu odlok o razpustu željezničarske organizacije, da imamo že zbrana sredstva in določeni načrt, da takoj zgradimo novo, še močnejšo in silnejšo ter odpornejšo, kot je sedanja.

Željezničarji so organizirani, oni bodo ostali organizirani in če vi prepoveste javno organizacijo, bodo ostali organizirani tajno. Vsled tega to ne proč od organizacije! Organizacija je bila, ki je pripomogla s svojo kritiko in s svojim delovanjem do zboljšanja razmer na željeznici. Ona bo svojo kritiko nadaljevala in bo smatrala za eno prvih svojih dolžnosti, da nadaljuje akcijo za uresničenje svojega cilja, za osvoboditev tlačnih in izkoriščanih.

Tako je bilo leta 1902! Željezničarji! Kar je veljalo leta 1902, velja še bolj leta 1933. Organizacija nad vse!

SODRUG ALI SI ŽE PORAVNAL
NAROČNINO!

Koledar za leto 1934.

Te dni je izšel koledar za prihodnje leto, ki ima zelo bogato vsebino ter bo vsem željezničarjem res dober svetovalec v vseh važnejših vprašanjih.

Iz vsebine le nekaj najvažnejših zadev:

Prejemki vseh kategorij nastavljenega osobja — Razdelitev draginskih razredov — Odmera dopusta — Način napredovanja — Pretanek službe — Draginske doklade aktivnega osobja — Najvažnejše določbe delavskega pravilnika — Penzijski predpisi za delavstvo — Penzijski predpisi za nastavljeno osobje — Najvažnejši predpisi bolniškega fonda — Predpisi o voznih ugodnostih za osobje in rodbinske člane — Kdaj grem lahko v pokoj — Predpisi o rodbinskih pokojnini — Navodila in nasveti za sestavljanje prošanj — Ordincije željezniških zdravnikov specialistov.

Poleg tega so v koledarju še odhodi in prihodi vlakov v Ljubljano, Maribor, Zagreb, Beograd, Subotico, dalje tabele Whitworthovega vijaka za profesioniste, vozne cene po kilometrih, turnus tabele, beležke.

Poleg splošnih člankov so objavljeni še članki za industrijske željezničarje, cestne željezničarje, pravilnik o članarini in članskih pravicah, seznam svobodnih strokovnih organizacij, delavskega tiska, konzulati in ostale potrebne stvari.

Vsak kupec je zavarovan za slučaj smrtno nezgode še za Din 500.—

Cena koledarja je le Din 10.— za komad ter priporočamo vsem željezničarjem, da si ga nujno nabavijo.

»Ujedinjeni Željezničar«,
Ljubljana — Delavska zbornica.

V delavskih družinah vlada obup...

Par let sem je že udomačena praksa, da se pri delavstvu na pragu zime izvajajo največje redukcije. Nič ne pomagajo vse odredbe pravilnikov in zakonov, vedno na zimo stopi v veljavo kak nov sistem štednje, ki najtežje prizadene ravno delavstvo.

Leta in leta so delavci plačevali račun z redukcijami svojih že itak mizernih prejemkov, vsako leto so okusili vse bridkosti brezplačnih dopustov. Pretepel so reduciranje delovnega časa in s tem v zvezi reduciranje bornih prejemkov. Ves ta čas se ni noben odločujočih vprašal, kako in v kakšnih razmerah živi ta željezniški delavec, kako se prehranjuje in oblači njegova družina, kako doraščajo in se razvijajo njegovi otroci. Navaden matematičen račun administrativnega uradnika v računski pisarni na direkciji, sekciji, v kurilnici in delavnici je dokazal, da za prihodnje mesece primanjkuje toliko in toliko kredita ter je na podlagi tega računa pristojni načelnik izdal odlok, kako naj se zaposli delavstvo, da bo izhajal do konca budžetnega leta. Neštetokrat smo kritizirali to prakso, neštetokrat smo pokazali na slabe posledice, ki morajo nastati, na zmanjšanje varnosti prometa, razpadanje proge, propadanje vozovnega parka vsled nezadostno izvršenih popravil ter smo dokazovali, da bo ra-

čun teh nedostatkov kasneje desetkrat večji, kakor bi bil sedaj potreben kredit za redno izplačevanje zaslužkov delavstva.

Posledice na drugi strani so seveda še hujše, vendar dolžnost razmišljati o tem imajo poleg nas predvsem odločilni činitelji dokler je še čas.

Kaj pomaga, če je delavski pravilnik zasigural delavcem 160 delovnih ur mesečno, če se pa ta odredba ne izvaja in jo predpostavljene kršijo na ta način, da hočejo polno zaposlitev v preteklih mesecih, ko je delo prisililo poslodavca, da je moral zaposliti delavstvo, izravnati sedaj z dolgotrajnimi brezplačnimi dopusti tekem zime.

Nič nenavadnega niso odredbe posameznih progovnih sekcij, ki so odredile, da mora vsak delavec ostati do konca budžetnega leta kar 82 dni doma na brezplačnem dopustu. Marsikje je odrejeno, da morajo ostati doma po 11 dni in pri tem biti seveda dan in noč na razpolago delodajalcu, če jih pokliče. Tako si ubogi delavec ne more poiskati eventualnega drugega dela za kak dan, ker ne ve, ali ne bo uprava od njega zahtevala, da baš ta dan dela. Drugod zopet se je izvedel brezplačni dopust na ta način, da se dela dnevno samo po 6 ur.

Dosti je demagogov, ki so leta in leta varali uboge delavce še v boljših časih, da naj potrpe in da naj doprinašajo svoje žrtve, ker ko se bodo razmere uredile, bodo delavci za svoje žrtve bogato nagrajeni. Se danes se upajo isti demagogi med iste delavce, samo da je položaj teh demagogov še vedno enako ugoden, kot je bil pred leti, odnosno vsled napredovanj še ugodnejši, položaj delavcev pa se je od leta do leta poslabševal, tako da danes ne zaslužijo niti toliko, da bi najskromneje nahranili svoje otroke. Ti demagogi še danes prepričujejo delavce, da je njih rešitev v neki zvezarski organizaciji, za katero naj plačujejo prispevke, ne povedo pa, da se v isti organizaciji nahajajo skoraj 100% tudi vsi oni, ki delavcem ravno predpisujejo brezplačne dopuste.

Vsled tega bo prvi korak k izboljšanju razmer delavstva narejen s tem, da delavci spregledajo, kdo jih je leta in leta varal, kdo jih je leta in leta pozival da naj trpe in doprinašajo žrtve, kdo je leta in leta razbijal razredno železničarsko organizacijo ter stabil odpor delavstva. Dolžnost delavstva je danes, da v največjem obupu in najslabših razmerah naženo te demagoge enkrat za vselej iz svojih vrst, da več ne nasadajo njihovi agitaciji, marveč da začno delavci sami z lastno močjo borbo za izboljšanje položaja.

Dolžnost nas vseh je, da nastopimo proti krivicam, ki se gode ravno delavcu in da prepričamo odločujoče in to od najmanjšega načelnika do najvišjih mest, da začno vprašanju delavca posvečati drugačno, pažnjo in da se takoj najde izredni kredit za redno zaposlitev delavcev do prihodnjega budžetnega leta.

Enako pa je dolžnost vseh odločujočih, da v prihodnjem budžetu zagotovijo za delavske plače toliko kredita, kot ga je za stalež osebja danes na železnici ob polni zaposlitvi potrebno, da ne bo več nastopil slučaj, da bi se na račun delavskih plač nabavljali material in vršila popravila. Delavci pa morajo tudi spregledati in vztrajati v borbi ramo ob ramo z drugim osebjem tudi za slučaj, da se njihov položaj enkrat uredi, ker zavedati se morajo, da en sam ne pomeni nič, vsi skupaj pa da pomenijo silo, ki jo odločujoči morajo respektirati.

Izredni kongres USŽJ.

Centralni upravni odbor je na podlagi § 16 tč. 4 saveznih pravil z ozirom na rešenje Pov. br. 521/33 sklenil, da se vrši

izredni kongres USŽJ.

v nedeljo dne 3. decembra 1933 ob 10. uri dopoldne v dvorani Delavske zbornice v Ljubljani.

Pozivamo vse podružnice, da na ta kongres sigurno pošljejo svoje delegate in tako sodelujejo pri izredno važnih sklepkih za reorganizacijo Saveza.

Centralna uprava USŽJ.

Delavska diferenca bo izplačana za Božič?

Naša deputacija, ki se je mudila te dni v Beogradu, je dobila v Ministrstvu saobračaja zagotovilo, da se dela na tem, da se tudi v ljubljanski direkciji čimprej izplača delavska diferenca iz leta 1923. Uprava bo naredila vse, da najde nekje potrebno vsoto in izplača to diferenco kot nekako božičnico.

Prinašamo to sporočilo s primerno rezervno, ker smo doslej že večkrat prejeli pri odločujočih činiteljih slične obljube, vendar želimo, da bi vsaj sedaj ta obljuba postala dejstvo in da bi delavci, ki živijo danes v najmizernejših razmerah, dobili končno po desetih letih svoj zasluženi denar.

Sodrug!

Ali si že pridobil novega člana za Savez?

Sekcija upokojencev.

Zaključki konference sekcije upokojencev v Ljubljani.

V nedeljo, dne 12. novembra se je vršila konferenca sekcije upokojencev za celo Dravsko banovino, katere so se udeležili delegati iz Maribora, Zidnega mosta, Pragerskega, Zaloga, Brezna. Posebno številno pa so bili zastopani ljubljanski sodrugi. Iz več krajev so poslali sodrugi pismene pozdrave in želje, še posebej pa je pozdravilo konferenco društvo starih upokojencev bivše južne železnice iz Maribora, ki se je konference po svojih zastopnikih udeležilo.

Konferenco je vodil s. Jernejčič ter je bilo podano na konferenci izčrpno poročilo o težkem stanju vseh upokojencev, še posebno pa je bilo poudarjeno težko stanje kronskih rentnikov, ki do danes še niso prevedeni v dinarske rente, nadalje nepravilna prevedba kronskih pokojnin. Skoraj v vseh nasledstvenih državah je bilo poleg prevedbe kronskih pokojnin izvršeno tudi izjednačenje starih pokojnin z novimi pokojninami tako, da odgovarjajo sedanjim draginjskim razmeram, le pri nas se to vprašanje do danes še ni rešilo.

Referent je podčrtal poslabšanja, ki so doletela vse upokojence tekom zadnjih let, vsaj upokojenec ne uživa voznih ugodnosti za prost prevoz kuriva, za življenjske potrebe, režijska vozna je omejena na minimum, v bolniški blagajni se povečava za nje članski prispevek.

Posebno nepravilen je sistem draginjskih doklad, ki loči tudi upokojence v tri draginjske razrede ter so zlasti upokojenci, ki živijo v predmestjih, težko prizadeti, saj dobe kar po 200 Din doklade manj, da se morajo posluževati istega trga.

Se težji je položaj upokojenih delavcev, ki so v novem pokojninskem fondu izgubili vse že vživane pravice, morajo še enkrat doplačati težke tisočake za vračunano članstvo, ne dobe po upokojitvi nobenih draginjskih in rodbinskih dokladov ter tudi ne morejo nadaljevati članstva v bolniškem fondu.

Nerešeno je za vse te delavce vprašanje izplačila delavske difference iz leta 1923.

Referent je povdaril, da je sedaj primeren čas, da se nastopi za rešitev vseh teh važnih vprašanj, ker bo v kratkem v razpravi budžet za leto 1934, kakor tudi finančni zakon.

V izčrpnih debatih, katere so se udeležili poleg ljubljanskih tudi zunanji sodrugi je izzvenel en sklep: upokojenci se morajo enotno organizirati in skupno voditi akcijo za ureditev onih vprašanj, na katerih rešitev čakajo že leta in leta, ker le v složnem delu in nastopu more pričakovati uspeha, dosežanje prosjačenja pa more voditi le k nadaljnjim neuspehom.

Konferenca je na to soglasno sprejela direktive za bodoče delo, ki se glase:

Konferenca nalaga centralni strokovni sekciji upokojencev v dolžnost, da ukrene vse korake za definitivno rešitev vprašanj upokojencev. Kot najnujnejšo nalogo pa odreja strokovni sekciji:

1. da pošlje takoj posebno deputacijo v Beograd, ki naj predloži utemeljene zahteve v finančnih odborih parlamenta in senata, ministru saobračaja, ministru socialne politike, finančnemu ministru ter zastopnikom iz Dravske banovine in parlamentarnih klubov. Kot najvažnejše naj se zahteva:

a) da se z novim finančnim zakonom izvrši prevedba kronskih rent v dinarsko veljavo odgovarjajoče prejšnji vrednosti kronskih rent in sedanjim draginjskim razmeram,

b) da se izda pooblastilo finančnemu ministru, da zamore izdati uredbo o definitivnem izjednačenju prejšnjih kronskih pokojnin v dinarske, toraj uredbo o izjednačenju starih pokojnin z novimi pokojninami,

c) da se z zadostnimi krediti in pravočasnimi dotacijami posameznim direktorijem osigura redno izplačevanje pokojnin prvega v mesecu.

2. Pri centralni upravi humanitarne fonda v Beogradu, ministru socialne politike in ministru saobračaja naj ista delegacija zahteva rešitev že pred štiri

rimi meseci vložene pritožbe zoper stokratno povišanje prispevkov za fakultativne člane (pritožba Kovač) in rešitev vloge, da zamorejo tudi delavci po upokojitvi nadaljevati članstvo v bolniškem fondu (vloga Rozman).

3. Odbor sekcije naj obnovi že svoj čas uvedeno akcijo, da se delavcem in profesionistom — članom prejšnjih provizijskih zavodov — vračuna članstvo v novem delavskem pokojninskem fondu prejšnje članstvo brez doplačila.

4. Posebno pažno naj posveča odbor izdelavi novega pravilnika o voznih ugodnostih ter naj ukrene vse, da se povrne upokojencem in njih rodbinskim članom vse one vozne ugodnosti, ki so jih vživali kot aktivni uslužbenci in da se jim zagotovi pravico do brezplačnih vozovnic za prevoz živil, premoga in drv.

Ker tvori vprašanje izdatkov za pokojnine vedno kamen spotike pri sestavi državnega budžeta, naj odbor budno pazi, da ostanje doseganje pokojninske pravice neokrnjene.

Odbor naj nujno rešava tudi vprašanje težkega položaja upokojenih delavcev, ki so v današnjih časih brez vsakih draginjskih ali rodbinskih dokladov, če prav morajo plačevati ogromne prispevke za penzijsko zavarovanje, v izredno težkem položaju, ker njihove pokojnine ne zadostujejo niti za samo prehrano.

Pri izdelavi nove uredbe o draginjskih dokladah naj se nastopi za ukinitve III. draginjskega razreda in da se pri rajoniranju razredov vzame za mejo policijski rajon in tako prepreči veliko krivico, ki se godi upokojencem, ki stanujejo v predmestjih.

Z ozirom na dejstvo, da je delavski pokojninski fond že danes pasiven in da do danes še ni izvedena nikaka samouprava delavskega penzijskega fonda, naj se ukrene vse korake, da se izvede samouprava fonda ter zagarantira zadostno osnovno dotacijo fonda ter pravilno izvede likvidacija prejšnjih fondov in na ta način osigura aktivnost starostnega zavarovanja delavcev.

Ker se konferenca zaveda, da je dosedanjih neuspehov upokojencev v veliki meri kriva neorganiziranost in razcepljenost upokojencev, nalaga kot eno glavnih nalog centralnemu strokovnemu odboru, da začne z živo agitacijo za organiziranje vseh še neorganiziranih upokojencev-železničarjev širom cele države ter za priključitev vseh malih doslej samostojnih društev upokojencev, da se tako stvori enotna organizacija za celo državo, ki bo lahko zastopala interese vseh prizadetih in ob enem vršila tudi humanitarne naloge med organiziranimi upokojenci.

Konferenci upokojencev v Ljubljani

V Mariboru živijo staroupokojenci, ki so bili pri bivši južni železnici zaposleni in po naši državi prevzeti, najpriskrbenje pozdravljajo današnje zborovanje upokojencev.

Se docela strinjamo s sporedom in prosimo, da se zanj krepko zavzamete. Mi smo tudi potom našega društva ponovno opozarjali na kršitve naših pridobljenih pravic.

Le potom vzajemnega skupnega delovanja je upati, da bomo zopet prišli do naših starih pravic.

I. Prosimo, da se današnji skupščinarji zavzamete za nezgodne rentnike, kateri prejemale še vedno svoje prejemke v kronah, da se njihove rente prevedejo v dinarske.

II. Priznava draginjskih doklad je skrajno krivična. So staro upokojenci, katerim manjka samo par mesecev, tu in tam celo samo nekaj dni do polne službene dobe, a dobivajo na mesec po Din 15,— manje. Najslabše pa se godi miloščinarjem, kateri dnevno samo po Din 2 prejemale. Je tedaj že skrajni čas, da se draginjske doklade na novo preuredijo.

III. Kuluk naj se odpravi.

IV. Uvedejo naj se zopet neomejene vozne ugodnosti.

V. Odpravi naj se uvedba Objave, katere se zahteva samo od staroupokojencev.

To bi bile glavne točke, katere si usojamo predlagati s prošnjo, da se o njih glasuje.

280 članov žel. društva staroupokojencev v Mariboru žele skupščini poln uspeh in beležijo s prisrčnimi pozdravi:

Društvo starih upokojencev bivše južne železnice v Mariboru.

UPOKOJENCI — POZOR!

Oddajte pravočasno legitimacije za prolongiranje. Vsi predpisi glede prolongiranja in glede priloge, ki jih je priložiti, so ostali isti kot lansko leto. Legitimacije oddate na postaji.

Vsem upokojencem.

Strokovni odbor centralne sekcije upokojencev - železničarjev sestavljajo sledeči sodrugi:

Mozetič Anton, prog. mojster v p.
Jernejčič Franc, delavec v p.
Ravnik Joža, vlakovodja v p.
Cvelbar Franc, premikač v p.
Kumar Franc, kronski rentnik
Kovač Jakob, vlakovodja drž. ž. v p.
Mižgur Franc, sklad. del. v pok.

Deputacija upokojencev.

V smislu sklepa konference upokojencev je odpotovala dne 23. novembra posebna deputacija upokojencev v Beograd, da predloži na vseh odločujočih mestih utemeljene predstavitve z zahtevami upokojencev. O intervenciji poročamo prihodnjič.

Vsem upokojencem iz Ljubljane in okolice.

Sekcija upokojencev ima za vse člane redno uradne ure vsako sredo od 9. do 12. ure ter vsak petek in soboto od 16. do 19. ure v posvetovalnici v Delavski zbornici — Miklošičeva cesta 22 v pritličju — vhod poleg knjižnice.

Vabimo upokojence, da redno prihajajo in se tedaj pogovore o vseh svojih zadevah in težnjah.

Sekcija upokojencev SSTS.

Sodrug!

Ali si že poravnal članarino za tekoči mesec?

Važna rzsodba državnega sveta.

Dnevničarska leta po tč. 3 § 258 zana o drž. prom. osebju se štejejo za pokojnino tako od osnovne, kot položajne plače.

Državni svet je v svoji splošni seji dne 23. septembra 1933, pod štev. 27400 obravnaval vprašanje, kako se sme računati takozvana delavska služba pred nastavitvijo onim železničarjem, ki so bili nastavljeni pred 1. septembrom 1923. Doslej je namreč na podlagi tolmačenja glavne kontrole in navodila Generalne direkcije železniška direkcija pri izstavljanju dekretov o odmeri penzije zaračunala za odmero procenta penzije samo nastavljenno službo, med tem ko prejšnje delavske službe ni računala. Uslužbenci so se pritožili na Državni svet, ki je te pritožbe večinoma pozitivno reševal, vendar direkcija teh let ni računala za odmero procenta od položajne plače.

Sedaj je Državni svet razsodil, da se čas iz tč. 3 § 258 zakona o drž. prometnem osebju računa v rok za pridobitev pravice na penzijo po § 121 zakona in za odrejanje procenta penzije od položajne doklade v smislu § 131 istega zakona.

To tolmačenje je važno vsled tega, ker se šteje takozvana dnevničarska služba vsem onim ki so bili nastavljeni pred 1. septembrom 1923 tudi v rok za pridobitev pravice na penzijo, nadalje se šteje za odmero procenta penzije ne samo od osnovne plače, marveč tudi od položajne doklade.

Uslužbenec, ki je vsled izgube častnih pravic izgubil penzijo, ima zopet pravico na penzijo, čim se mu posledice za bodoče izbršijo.

V konkretnem slučaju je neki uslužbenec, ki je bil obsojen na zaporno kazen izgubil vsled tega tudi penzijo, katero je že vžival. Po petih letih je dobil od deželnega sodišča spričevalo, da se mu posledice kazni za bodoče izbršijo, ter je zaprosil tedaj za ponovno nakazilo penzije. Direkcija in Ministrstvo mu je to vlogo odklonilo, na kar je vložil pritožbo na Državni svet. Državni svet je sedaj izdal rešenje, da se mu zopet prizna penzija in sicer od dneva, ko je odpadel razlog za izgubo penzije ter da se mu ima prejšnja penzija redno nakazovati. Državni svet utemeljuje svojo rzsodbo s tem, da je bila prizadetemu v smislu § 90. kaz. zakona črtana za bodočnost kazen iz § 181 z vsemi njenimi zakonskimi posledicami in se mora vsled tega smatrati, da je s tem rešenjem povrnjeno tožilcu tudi svoječasno izgubljeno pravo na penzijo.

Iz oblasnih sekretarijata.

SOCIALNE KLASJE — DANAS

Moramo reagirati! — Ljudi od jedne organizacije, koja usput, tvrdi, da ona ipak mora da postoji, ali kaže, da ta tvrdnja nije nešto »dogmatsko« i da se ne osniva na nekakvim »aksiomima o gospodskoj klasi« — tvrde nešto, što se ne poklapa sa utvrđenim činjenicama, sa historijom.

Barem oni, koji se organizuju, »da budu u kontaktu i da izmjenjuju misli sa kolegama bližeg intelektualnog stupnja«, trebali bi kao intelektualci, da poznaju malo više historije, da se malo više bave logikom, te studiraju socialne probleme, pa ne bi morali mi, kao organizacija one vrste službenika, za koje ti intelektualci kažu, da »u većini slučajeva nije u stanju, i ako nešto nazire, da daje stvaran protudokaz«, — da im dajemo lekcije iz historije, logike i dialektike.

Intelekt se stiče studijem i filosofiranjem. Kad to postavimo kao aksiom, koji se ne može nikakvom sofistikom, a kamo li ispravnom dialektikom, osporiti ili pobiti, onda ćemo napomenuti, da su stari Latini rekli: »Primum vivere, deinde philosophari« (najprije živjeti, pa onda filosofirati), Engels kaže: »Čovjek mora prije jesti i piti, prije nego može filosofirati«, a Will Durant pak kaže: »Filosofija jednog čovjeka se nalazi u istoj riznici sa njegovim blagom«. Logičan zaključak je iz toga, da je intelekt monopol za one, koji posjeduju sredstva, kojima se on postiže. A historija čovječanstva, od njegovo početka kaže, da je proleter od uvijek bio gladan, pa radi toga nikada nije mogao da postigne visok intelektualni stepen.

Pojam intelektualca i buržuja treba jasno lučiti. Da čovjek od primitivne narobe postane intelektualac, sasvim su drugi uslovi, nego da postane buržuj. Atribute buržuja može proleter čak oteći, ukrasti, dok sa intelektom ne stoji tako. Buržuj nije uvijek i ne mora biti intelektualac, ali ima mogućnost, da to postane. Proleter pak mora najprije doći do sredstava, od kojih će živjeti, mora doći do kapitala, pa magar ga ukrao, oteo, ili na koji drugi način ga postigao, pa da ne mora raditi, nego filosofirati, studirati i tako postići intelekt. Sva dobra volja proletera, da steče intelekt, ništa ne koristi, ako on nema sredstava, kojima se to može postići. Ona snaga, što bi ju proleter mogao upotrijebiti u sticanje intelekta, izrabljuje se u teškom fizičkom radu, od kojeg ima najviše koristi samo onaj, koji posjeduju sredstva i za život, da ne mora raditi, i za sticanje intelekta. Dakle, da ponovimo: intelekt je monopol za privilegisane klase.

To je bilo jedno, što smo morali da rečemo na uvodni članak »Glasnika željezničkih činovnika« br. 9, od septembra o. g.

Druga stvar je pak, daljnji napis u spomenutom uvodnom članku, koji nas sili, da reagiramo protiv očitog izvrćanja činjenica. Mi poštuemo ljude, koji su intelektualno više od nas, ali im izvrćanje činjenica ne možemo oprostiti. Draža nam je istina, nego oni, pa ovdje ističemo, historijom utvrđenu činjenicu, da socialne klase u predratnom smislu i danas postoje. Rat je bio samo jedna strašna epizoda u imperialističkim nastojanjima kapitalizma. A ne samo, da rat prijašnje socialne klase nije nikud preobrazio, nego ih je, dapače, još više istakao, odnosno veći jaz među njima napravio. Danas se tek najviše vidi i osjeća razlika između gospodujućih i potlačenih klasa. »Ekonomska izrabljivanje jednog dijela društva od strane drugog, jest temelj stvaranja klasa«. (Thalheimer.) A zar je nakon rata to prestalo?!? — Nije! Pa, kako god to osjećamo mi radnici, tako to osjećaju i naši drugovi intelektualci-proletera.

Nije lahko transformirati proletera u buržuja.

Proleter je kukavan rob, komu poriču i pravo na život. Ali, on se bori za svoja čovječanska prava. »On se borbe neće odreći. Ako ne može da je — bar za sada« dobije, može u njoj da uživa, i sa znanjem, što mu ga predskazuje vlastita propast, on se uzdiže iznad slijepih sila, koje ga uništavaju« (Bertrand Russell).

Gospodo činovnici, gospodo intelektualci-proletera, zar ne uvidjate (num non intellegitis), da je poricanje i vaše i naše klase, klase izrabljivanih, i za vas same štetno, a i nama štetnije. Ne mogu se pobiti i opovrći historijom utvrđene činjenice. A u koliko to vi pokušavate činiti, činite time uslugu našem zajedničkom neprijatelju. **Napustite vašu ideologiju, pa pođite u borbu zajedno s nama, jer je kod nas pravilno shvaćen interes i položaj, kako naš, tako i vaš, interes i položaj izrabljivane klase proletera-intelektualaca i proletera-radnika.**

A budućnost, skora budućnost će pokazati, da naša borba nije bila uzaludna, jer ćemo, kao ljudi, uživati život, kojeg smo dostojni.

Radnik.

Konzumni pokret.

Mi težimo k pravoj zadrugi!!

Članak druga »Svjestan zadrugar« od 15. septembra o. g. dao je povoda jednoj diskusiji, koja — ako po izvjesnim faktorima ne bude svedena u krivu stranu — zadržnoj ideji među željezničarima može korisno da posluži. Uslijedila reakcija na naš članak je samo dokaz, da je izašao u pravo vrijeme i sa pravom tendencijom. Detaljnije na uslijedile odgovore osvrnuti će se drug »Svjestan zadrugar« u narednim brojevima, a za sada — jedan drugi zadrugar nas moli — da bezuvjetno uvrstimo slijedeće:

Broj zadrugara, članova naše Konzumne zadruge, koji nam iznosi g. ing. Ribić u »Z. Z. V.«, svakako nije srazmjeran sa faktičnom zadržnom svijesti među željezničarima. Drugi su motivi, koji nas natjeraše u članstvo Konzumne zadruge, a jedan od njih je i mogućnost kupovanja robe na počec. Motivi su čisto materijalne prirode. Gdje su nevolje veće — a one su svagdje velike — sistemom počeka stvorena je izvjesna ovisnost od konzumne zadruge, kojom se željezničari — silom prilika — koriste. Gg. iz vodstva zadruge sigurno znadu, da veliki dio službenika i radnika zaradjuje malo, mnogi od njih prigodom isplate plaće i ne dobije ništa na ruku, pa šta mu preostaje već da se javi u zadrugu, u kojoj poslije 5 oga u mj. može dobiti robu na počec.

Uprava konzumne zadruge ovo nepovoljno ekonomsko stanje željezničara iskorišćuje na način, koji zavrijedjuje kritiku i protiv kojeg ćemo mi uvijek ustajati. Od člana, koji je sticajem prilika vezan na zadrugu, traži se naplata cijena, koje su jednake cijenama u slobodnoj trgovini. Na godišnjim skupštinama i u drugim zgodama bilo je savjeta u raznim varijacijama, kako treba u zadrugu posloovati. Naročito se tražilo, da se odustane od zaradjivanja na brašnu, kruhu i drvima, ali sve badava: spekulacija sa tim artiklima čini se i dalje. Tu se nastoji zaraditi ono, što se na drugim artiklima gubi.

Govori se o »ristorno« zadrugarima. Da vidimo kako to izgleda: član je kroz godinu dana kupio robe za Din 4000.—, a dobio je povraćeno Din 16.—, a jednom drugom zgodom Din 25.—. Iznosi su odviše neznatni, a da bi održali snagu argumenta. Naše drugarice-kuharice ne može taj ristorno privući u zadrugu, kad na pr. 1 litra ulja kod zadruge stoji Din 14.—, a kod »grajzlera« Din 12.—. Gg. će nam reći: »E oho ulje iz zadruge je bolje kvalitete!« Ali ulje iste kvalitete uz Din 12.— može se dobiti i kod Penića. Zar kod takvog stanja stvari nije veći ristorno kod »grajzlera«?! Taj hvaljeni ristorno, ako želite da bude argumentat, mora biti bezuvjetno veći! On mora dati pun iznos razlike između viših cijena u privatnoj trgovini i faktičkih cijena u zadrugi. Ako je ristorno tako neznatan, upravni troškovi niski, nagrade članovima ravnateljstva neznatne itd. itd., e onda je u redu i opravdano, da nam se točno objasni sve to i da se iznesu stvarni razlozi neuspjeha u poslovanju.

Mi smo skloni saradnji sa upravom zadruge, ali odbijamo, da budemo njeni

kimavci i da pljeskamo njenim gostovima. Mi težimo k pravoj zadrugi i takve težnje naći će u nama uvijek punu potporu. Zadrugar.

SAZIV VANRED. KONGRESA USZJ.

Centralni upravni odbor odlučio je na osnovu odredaba § 16. tč. 4 saveznih pravila, da se sazove

vanredni kongres USZJ

u nedelju dne 3. decembra 1933. u 10 sati prijepodne u sali radničke komore u Ljubljani.

Centralni odbor USZJ.

Važne presude Državnog sveta.

Vreme iz tč. 3 § 258 zakona o drž. saobr. osoblju računa se i za određivanje procenata penzije ne samo od osnovne već i položajne plate.

Državni savet u opštoj sjednici na dan 23. septembra 1933 g. doneo je rešenje o razumevanju tč. 3 § 258 zakona u tom smislu, da se ovo vreme (vreme dnevnikaške službe pre regulisanja) računa u rok za sticanje prava na penziju po § 121 kao i za određivanje procenata za penziju od položajnog dodatka u smislu § 131 svim željezničarima, koji su bili u državnoj službi pre 1. septembra 1923 god.

Službenik, koji je gubio zbog presude i oduzimanja građanskih prava penziju, zadobije opet pravo na penziju, čim bude oglašen dostojnim za vršenje izgubljenih prava.

Jedan naš drug gubio je na osnovu sudske presude pravo na penziju, koju je već uživao. Nakon isteka pet godina primio je od suda uverenje, da se poništava za budućnost kazna sa svima njenim zakonskim posledicama te je na osnovu ovog rešenja zamolio Ministarstvo, da mu se opet isplati penzija. Ministarstvo odbacilo je ovu molbu, a službenik žalio se Državno msavetu, koji je sada doneo presudu, da imade taj službenik opet pravo na penziju počev od dana, kada je bilo izdato rešenje suda, jer je tim rešenjem vraćeno tužiocu ne samo uživanje časnih prava već i ranije izgubljeno pravo na penziju.

Sa industrijskih pruga.

Ponovna uspostava radničkog fonda na željeznici Bosanskog d. d. u Banja Luci.

Podružnica ujedinjenog saveza željezničara Jugoslavije u Banjoj Luci osnovala je opet svoj »Fond za pomaganje članova željezničara u slučaju bolesti, nesreći, smrti i besposlice«, koji je postojao i prije obustave rada preduzeća Bosanskog d. d. u Banjoj Luci.

Željeznički radnici, zaposleni kod preduzeća složili su se po svima radničkim pitanjima, koja su sa vremena na vrijeme pokazivala se. Bili su uvijek jedinstveni i složni, braneći time svoje interese, pa takvi su ostali i danas.

Da je ovo tačno dokaz je, što smo u ovakim teškim prilikama uspjeli na našoj željeznici uspostaviti kolektivni ugovor, povisiti plate od 36 % i opet osnovati Radnički potporni fond, od kojega su se svi željezničarski radnici pomagali od 1928 godine, pa do danas u slučaju bolesti, nesreće, smrti i besposlice.

Kroz 10 mjeseci besposlice, kada je Bosansko d. d. obustavilo rad, željezničarski radnici kod ovog preduzeća primali su potporu potpornog fonda, kao i od svoje Savezne uprave, Berze rada i Radničke komore. Jednom riječu za vrijeme besposlice od 10 mjeseci svi željezničari, koji su ujedno sve do jednog naših članovi, preživjeli su za vrijeme besposlice bez poteškoća, koje su prošle zime snašle naše drugove.

Radi toga su željezničari kod ovog preduzeća, čim je preduzeće obnovilo rad, odmah pokrenuli pitanje ponovnog uspostavljanja Radničkog potpornog fonda, kao i skapanja kolektivnog ugovora, u čemu su konačno i uspjeli.

Pravilnik za rukovanje ovim fondom već je potpisan i potvrđen od strane Banske uprave, a i kolektivni ugovor također je potpisan i primljen, te ćemo jedno i drugo u idućem broju donijeti.

Pored svega, što su željezničari kod ovog preduzeća so ovim fondom učinili, spomenuti nam je još i to, da su se iz ovog fonda pomagale i udovice sa siročadima naših poginulih drugova, pa čak je podignut i jedan spomenik poginulom drugu kočničaru Bećiru Bećireviću.

Ovo je sve učinjeno od osnutka Podružnice ujedinjenog saveza željezničara Jugoslavije u Banjoj Luci od kako su primili u svoje ruke upravu fondom predstavnicima radnika.

Na ovaj rad željezničara Bosanskog d. d. u Banjoj Luci koji broji svega 100 zaposlenih željezničarskih radnika, trebali bi da se ugledaju i drugi industrijski željezničari, a naročito drugovi željezničari kod »Šipada«, gdje ih ima mnogo veći broj, te da pokrenu pitanje potpornog fonda, t. j. da istog prime u svoje ruke, kao što smo i mi ovako maleni, ali organizovani učinili, da siromašne udovice i siročad naših poginulih i unesrećenih drugova ne moraju moliti milostinju pojedinih preduzeća, koja u mnogo slučajeva još uvijek rukuju radničkim novcem.

Napominjemo, da su protiv uspostave ovog fonda kod Bosanskog d. d. u Banjoj Luci radili pretstavnici organizacije Općeg radničkog saveza Jugoslavije, i uspjeli su u toliko, da ovaj fond nije obnovljen među radnicima zaposlenim u pilani, gdje se također događa počesto nesretni slučajevi i oboljenja kod radnika.

Ovaj postupak »Orsovih« pretstavnika znatno će osjetiti pilanski radnici kod ovog preduzeća, a naročito oni radnici koji budu pali u nezgodan položaj, pa ne budu mogli dobiti one pomoći, koje su du sada primali iz Radničkog potpornog fonda.

Radnički fondovi pripadaju radnicima, t. j. pretstavnici radnika, da oni snijima upravljaju.

Drugovi željezničari, — šta može sve da učini organizacija — dokazuje vam ovaj dokaz, pa zato stupajte svi do jednoga u Ujedinjeni savez željezničara Jugoslavije, jer u njemu je naš spas.

21. novembra 1933 g. u Banjoj Luci.

Luka Mogut

sekretar USZJ Podružnice u Banjoj Luci

SRNETICA.

Obnovljenje podružnice u Srnetici bilo je izvršeno na skupštini, održani dne 25. oktobra 1933. Na toj skupštini, kojoj je prisustvovalo puno industrijskih željezničara oblasni sekretar drug Župančić govorio je opširno o potrebi aktivnog rada sviju željezničara u organizaciji jer je organizaciji željezničara uspjelo, da će se na osnovu postojećih zakona pristupiti sklapanju kolektivnog ugovora te regulisanja prava i dužnosti, kao i regulisanju penzionog osiguranja sviju željezničkih službenika. Svi željezničari moraju, da aktivno saraduju kod rešavanja ovog po željezničare vitalnog pitanja, da će biti ovo pitanje rešeno u interesu sviju željezničara. Jedino u organizaciji možemo postići uspjeha, a bez organizacije ćemo ostati i za buduću bez prava i bez penzionog osiguranja.

Svi prisutni jednoglasno so zaključili, da se obnovi rad podružnice te odmah pristupi biranju odbora, u kojeg su bili jednoglasno izabrani slijedeći drugovi:

Pretsjednik: Sirovatka Ferdo, strojevodja, podpredsjednik: Ševo Stevo, vozovodja, blagajnik: Ninković Jovo, strojevodja, zamjenik blagajnika: Tomeš Josip, strojevodja, tajnik: Valen Milan, vozovodja, zamjenik tajnika: Šarić Marko, pisar kola, nadzorni odbor: Kočević Vaso, nadzornik pruge, Mrdja Djuro, ložičar, Javor Vid, skupovodja.

Posle izbora uprave drug Dujlović opširno je govorio o dosadašnjem radu i uspjesima, koje su postignuti za željezničare putem njihove organizacije i poziva sve željezničare zaposlene kod Šipada, da se još čvršće povežu u jednu jaku zajednicu sada, kad se stoji pred pregovorima za kolektivni ugovor. Nadalje je opširno govorio o položaju radničke klase u našoj zemlji, koji je veoma težak i iz kojeg će se naći izlaz jedino putem jake organizacije i postignut bolji život.

Dužnost

svakoga člana saveza je, da pridobije bar jednoga novoga člana!

Apel sodrugom!

Zimski meseci, ki pomenijo za brezposelne naše sodruge največje gorje, so tu. Onim našim sodrugom, ki so sedaj že nad pol drugo leto brezposelni na cesti s svojimi družinami, so se pridružili še novi trpini. Vdova s 4 nepreskrbljenimi otroci, vdova po progovnem delavcu je ostala brez vsake pokojnine na cesti in vprašanje je, kdaj bo njena zadeva rešena. Kako naj ti štirje mali otroci, ki se ne zavedajo grenkosti življenja, razumejo, da jim mati ne more odrezati košček kruha, ker ga nima?!

Nad 60 let star po dolgotrajnem nad 30 letnem delu v eksekutivni službi izmozgan sodrug je ostal s svojo družico navezan sam na se in ne ve od kod naj živi.

Poleg pomanjkanja jih uničuje še mraz in nikjer ne vedo izhoda iz tega obupnega položaja, nikdo jih danes ne če poznati in ostali so sami, njih oči pa so uprte v nas, sodruge, le od nas še pričakujejo rešitve v tem najbednejšem položaju.

Sodrugi! Ali bomo odklonili te naše prošnje? Ali ni sveta dolžnost nas prav vseh, ki danes še kolikor toliko životarimo, da tudi tem revežem omogočimo praznovanje božičnih praznikov, da vsaj dotične dni pozabijo na bedo, pozabijo na nepravilnost in da vsaj dotične dni občutijo, da niso sami — zapuščeni, marveč da imajo tudi v nesreči sodruge, ki si odrgajo košček za to, da omogočijo njim življenje.

Naš apel velja vsemu nastavljenemu osebju, da ne bo niti enega, ki se ne bi sedaj 1. decembra spomnil teh bednih in prispeval za nje primeren dar!

Naš apel velja tudi vsem ostalim, našim simpatizerjem in tudi privatnikom, ki imajo koristi od železničarjev, da ta mesec naredijo svojo dolžnost in prispevajo za zapuščene.

Pozivamo vse sodruge zaupnike, da v svojem kraju naredijo nabiralno akcijo in da nabrane zneske takoj odvedejo s čekovno položnico na račun št. 13.888 »Ujedinjeni Železničar, Ljubljana«, da se nabrani zneski za božične praznike razdele med prizadete.

»Ujedinjeni Železničar«.

Iz važnih okrožnic.

Tolmačenje § 9 in 11 zakona o državnem prometnem osebju.

§ 9 zakona predvideva, da more zvančnik I. kategorije, ki dovrši 10 let neprekinjene in dobre zvančniške službe napredovati za činovnika, a § 11, da more zvančnik II pod istimi pogoji napredovati za zvančnika I. kat.

Ker so obstojala razna tolmačenja, je sedaj minister saobračaja na predlog komisije za tolmačenje zakona v aktu M. S. br. 5238/33 izdal sledeče tolmačenje:

1. da se pod 10 godina neprekidne in valjane zvančniške službe u smislu § 9 ima podrazumevati samo služba zvančnika I. kategorije sprevedena na radu u istoj struci, a ne i služba zvančnika II. kategorije;

2. da se pod 10 godina neprekidne i valjane službe shodno § 11 ima podrazumevati samo služba zvančnika II. kategorije provedena na radu u istoj struci, a ne i služba provedena u svojstvu dnevničara ili služitelja s tim, da svaki samo jedan put može koristiti beneficiju zakona.

Služitelj se može unaprediti samo za zvančnika II. kategorije, dalje se ne može napredjivati. Tako zvančnik II. kategorije može se unaprediti za zvančnika I. kategorije, i dalje se ne može unapredjivati.

Revizorska služba ni eksekutivna.

Minister saobračaja je z odlokom št. 16947/33 odločil, da vlakovni revizorji niso stalno v eksekutivni službi in se vsled tega ne smatrajo za stalno vlakospremnno osebje ter ne uživajo ugodnosti, ki so predvidene za eksekutivno osebje.

Brezplačen prevoz gradbenega materiala.

Z odlokom M. S. 18316/33 je g. minister saobračaja odobril tolmačenje pravilnika o voznih ugodnostih tako, da

vživa uslužbenec pravico do brezplačnega prevoza gradbenega materiala, tudi v slučaju, če gradi hišo izven svojega službenega mesta.

Dopisi.

DRAVOGRAD.

Komaj 52 let star nas je za vedno zapustil vrli sodrug Lužnik Peter. Zgubili smo z nji menega najzavednejših in najagilnejših sodrugov, ki je, dasi navaden skladišni delavec bil vedno dober agitator ter se je vedno in povsod potegoval zaboljšanje položaja delavskega osebja. Zlasti med mlajšimi je večkrat naletel na trd odpor, ko jih je prepričeval o potrebi organizacije in skupne borbe za interese vseh, ki jim je dopovedoval, da smo vsi le delavci, in da se vsi borimo za lepšo boljše bodočnost, ki jo bomo mogli le enotni doseči, razcepljeni pa bomo trpeli vedno dalje.

Padel je v najlepših letih kot žrtev požrtvovalne marljivosti in mogoče tudi kot žrtev sedanjih razmer, ker se je javil prekasno bolanega in je bila operacija prepozna.

Naj ostane pokojni sodrug Lužnik nam vsem organiziranim članom saveza pa tudi vsem ostalim železničarjem vedno v trajnem spominu kot dober tovariš in požrtvovalen borec.

PROGA CELJE—DRAVOGRAD.

Velikanska beda je zavlada med nami progovnimi delavci, ki smo vsi brez vsakih denarnih sredstev. Letošnje leto nismo mogli izrabiti letnih dopustov, ki so za nas izgubljeni, dasi so istočasno naši predpostavljeni lahko skoraj v celoti izrabili svoj dopust, če prav pri njih ni bilo nikake potrebe za štednjo in uvajanje brezplačnih dopustov. Najbolj nas je udarila okrožnica, da mora vsak progovni delavec in profesionist ostati v letošnjem budžetnem letu 82 dni na brezplačnem dopustu in če je delavec doslej delal vse dni v mesecu, mora pač ta dopust prinesiti noter sedaj tekem zime. Vprašamo odločujoče, ali še velja pri nas kaka odredba delavskega pravilnika, ki nam garantira 160 ur mesečno dela? Vprašamo vse, da nam pošljejo recept, kako živeti sedaj v zimi s par dinarji in preživljati družino, ko zaslužek ne zadostuje niti za enega samega. Mi progovni delavci poginjamo, rešite nas.

KRANJ.

Zgubili smo iz naših vrst dobrega sodruga Lautarja, ki je po težki in dolgotrajni bolezni preminul ter zapustil ženo in 4 nepreskrbljene otroke, ki se nahajajo danes v najtežjem položaju. Težka je bila borba s. Lautarja, ko je gledal ves šibak, od boleznj izmučen in nezmožen za vsako dolezi nedolžne otroke, za katere ni vedel, kdo jih bo preskrbel in kako bo železniška uprava po njegovi smrti ukrenila za njegovo družino.

Do smrti mu ni bila služba odpovedana in umrl je kot aktiven delavec ter bi imela žena pravico do pokojnine, ki revici gotovo pripada. A sedaj, 14 dni po smrti, dobi žena odlok, da je njenemu, že pod zemljo počivajočemu možu služba naknadno odpovedana z dnem, ko je bil še živ in da ji vsled tega penzija ne pripada.

Upajmo, da bo organizacija prepričala tako odpoved in da bo priborila ubogi vdovi in nepreskrbljenim otrocičem vsaj minimalno penzijo, na vse boljše situirane sodruge pa apeliramo, da po svojih močeh priskočijo vdovi na pomoč.

MARIBOR III.

Vsem železničarjem je znano, da imamo v naši sredi zavednega sodruga, ki mu je bila služba na železnici po 33 letih neprekinjene, zveste in dobro ocenjene službe, odpovedana brez pravice na pokojnino, češ da še ni imel 10 nastavljenih let.

Za vsako delo je nesposoben ta starček s svojo ženo, že drugi mesec ne dobi nikakega denarja, nahaja se v najtežjih razmerah, ki ga silijo v obup. Pritožba, ki je vložena na Državni svet, bo morda rešena čez pet mesecev in kako naj ta sodrug preživi čez zimo?

Apeliramo na vse sodruge, katerih prejemki jim še omogočajo kolikor toliko pošteno preživljanje, da se sedaj pred božičnimi prazniki spomnijo tudi na tega hlapca Jerneja, ki je 33 let zvesto služil svojemu gospodarju, ki so mu v tej službi omagale roke in noge, opešal vid in sluh in ki sedaj čaka, da mu bo Državni svet odrezal vsaj košček pravice.

Nezdržen položaj delavstva.

Na drugem mestu objavljamo obširnejši članek o nezdrženem položaju delavcev na železnici, katere so pahnili novo uvedeni brezplačni dopusti v obup. Delavci iščejo danes izhoda iz težkega položaja povsod in povsod iščejo pomoči. Tako so se podružnice Ujedinjenega saveza železničarjev obrnile tudi na vse poslance iz Dravske banovine, da jih opozore na težko stanje in na potrebo najnujnejše odpomoči. Objavljamo v vednost vsem železničarjem eno izmed takih spomenic:

Spoštovani gospod narodni poslanec.

Podpisana podružnica Ujedinjenega saveza železničarjev Jugoslavije se obrača do Vas, gospod poslanec, kot zastopnika našega sreza, da bi ukrenili vse ukrepe, da se prepreči popolno upropaščenje nas železniških delavcev in izstradanje naših družin ter da se nam vsaj za bodoče zopet zasigura osemurni delovni čas in najskromnejša eksistenca.

Stojimo pred zimo, smo brez vseh sredstev za prehrano kakor za obleko in kurjavo v zimi. Naši dohodki ob rednem delovnem času niso zadoščali za naše nujne potrebščine. Marsikateri železniški delavec ni mogel preskrbeti šolskih knjig za svoje otroke, večina delavcev ni mogla preskrbeti obleke za svojo družino.

Sedaj je prišel nad nas še hujši udarec: znižan je delovni čas na 6 do 7 ur dnevno, vpeljani so brezplačni dopusti po 4, 6 in tudi 8 in več dni mesečno.

Dajanje naše za starostno zavarovanje, davki in bolniški fond so ostali enaki.

Prošimo, gospod poslanec, da izračunate, kako naj živi delavec s štirimi otroki, ki zasluži Din 21. dnevno, pa dela le 18 dni na mesec, a mora plačati vse dajatve za državo, bolniški fond in starostno zavarovanje!?

Gospod poslanec! Državna prometna ustanova dolguje nam tisočev železniških delavcev na teritoriju ljubljanske železniške direkcije velike zneske na naših zaslužkih še od 25. oktobra 1923 dalje. Že deset let je preteklo od tedaj in še nismo dobili izplačane diference.

Istočasno, gospod poslanec, pa moramo vsi železniški delavci, ki so bili člani prejšnjih starostnih oskrbninskih fondov in v katere smo skozi desetletja plačevali odgovarjajoče prispevke v tedanji valuti, še enkrat doplačati visoke diference za penzijsko zavarovanje, ki zlasti onim, kateri imajo še žene in otroke pod 16. let nudi manjše prejemke, kakor prejšnje zavarovanje.

Štednja, gospod poslanec, se tekem zadnjih dveh let izvaja v prvi vrsti pri nas — delavcih, ki danes ne vemo nikakega izhoda več iz težkega položaja.

Apeliramo na Vas, gospod poslanec, da se vsaj za eno uro vživite v položaj in življenje, katerega živimo mi — zlasti progovni delavci — na železnici in potem sklepajte o vseh ukrepih, ki so potrebni, da se reši tudi nas in naše družine sedaj v zimi lakote in bede.

Naš apel na Vas, gospod poslanec, je naslovljen tudi z ozirom na varnost prometa, ki bo padala, če ne bodo vsa dela na progi in vse naprave, ki so v zvezi s prometom, najtočneje vzdržane. Vsled tega apeliramo na Vas, gospod poslanec, da se zavzamete:

1. da se dolžni zneski iz leta 1923, katerih izplačilo je bilo že odobreno z odlokom Ministrstva saobračaja G. D. br. 41917 od 26. junija 1931 in za kar je že dal pristanej gospod predsednik kr. vlade, izplačajo vsaj za letošnji Božič.

2. da se ukinejo brezplačni dopusti in skrajšanje delovnega časa na železnici ter osigura vsem železniškim de-

lavcem in profesionistom osemurni delovni čas za vse delovne dni v mesecu.

Ta naš apel je gotovo minimalen in upamo, da bomo našli v Vas zastopnika teh naših minimalnih zahtev in da bodo te zahteve dejansko izvedene še pred novim letom 1934.

Mednarodni pregled.

Iz Hitlerjevega carstva.

70 milijonov mark znižanja plač. Z uredbo je vlada odločila, da se vsem delavcem in nastavljenecem tekem zimskih mesecev, ko so izdatki za hranjo, obleko, kurjavo itd. itak večji kot poleti, prejemke ponovno zniža za 2 odstotka kot »prostovoljni« prispevek za zimsko pomoč.

Nemški kapitalisti imajo poceni delavce. Nacionalno socialistični gospodarski diktator v Porurju, veleindustrialec Thyssen je odredil, da se v njegovih plavžih zaposli 300 brezposelnih delavcev pri regulacijskih delih. Ker se smatra mladinsko delo kot obvezno in dobi delavec le vojaško prehrano ter par pfenigov na dan, je prišel tako ta bogataš do poceni delovnih moči.

Volitev obratnih zaupnikov ne bo. Kljub temu, da se je Nemčija nad 90 odstotno izrekla za Hitlerja, vendar si narodni socialisti ne upajo razpisati volitev obratnih zaupnikov, ki bi se morale vršiti že 1. oktobra. V okrožnici navajajo, da se marksistom vedno na novo posreči, da zapeljejo poštene in zveste delavce v svoje vode ter bi vsled tega, ker se opaža, da so med delavci tudi najvplivnejši, zaupniški aparat lahko prišel pod vpliv marksistov. Za to so volitve odgodili za enkrat do novega leta.

Vsak obrat je kasarna. V večini večjih obratov je v Nemčiji vpeljana zjutraj parada za vse vajence z razvitjem zastave. Razstavi se slika »voditelja« in za njo se razvije zastava in vsi vajenci morajo v pozor stoječ pozdraviti to razvite in vodja delavnice odredi geslo za dotični dan, ki naj spremlja mladino ves dan.

V več obratih je delo popolnoma pod vojaškim nadzorstvom in tudi v prostem času se vpeljava stroga kontrola, kaj dela delavec. Namestnik predsednika nemške delavske zveze je dejal: Delavec mora tudi izven obrata in izven delovnega časa svoj prosti čas pametno porabiti za povzdigo voditeljevih idej.

Ukinjenje pravic avstrijskih železničarjev. Odkar vlada Dollfuss se železničarjem z uredbami odvzema pravica za pravico. S 1. oktobrom je bila ukinjena pravica posredovanja delavskih zaupnikov pri odpustih iz službe in upokojitvah.

Dne 12. oktobra je bila izdana posebna uredba, s katero je pooblaščen uprava avstrijskih železnic, da sme začasno upokojiti uslužbenca, ako obstoje razlogi, ki bi ne dopuščali nadaljnjo zaposlitev dotičnega uslužbenca. Uredba veli, da proti taki ugotovitvi ni nobene pravne poti. S to uredbo je prepuščeno upravi, da odstrani iz službe vse neljube uslužbenca in uporablja sedaj to uredbo v prvi vrsti proti voditeljem organizacije, kar pa bojovno razpoloženje organizacije le povečava. S posebno uredbo je uveden poseben disciplinski postopek proti aktivnim uslužbenecem, kakor tudi proti upokojencem, ki bi se branili izvršiti gotovo odrejeno delo ali bi podpirali protidržavno ali protivladno razpoloženje. Za sojenje teh prestopkov je uvedena posebna disciplinska komisija, ki jo je imenovala uprava. Ta komisija zamore odpustiti aktivne brez penzije, upokojencem pa tudi popolnoma ukiniti penzijo.

Radi razdeljevanja letakov je bilo že več uslužbencev brez odpovednega roka odpuščenih in nekaj celo kaznovanih s šestmesečnim zaporom.

Progovni delavci v umeriških združenih državah in kriza. Leta 1929 je bilo zaposlenih v progovni službi še 399.660 železničarjev. Leta 1930 jih je bilo reduciranih 55.473, leta 1931 je bilo reduciranih 73.303, leta 1932 pa 58.923 tako, da znaša stalež delavcev le še 211.961. Tekom teh treh let je uprava prihranila samo na plačah osebja 461 milijonov dolarjev.